

KoulutusViisari

Marika Karhi, KoulutusViisari

Työhaun verkkokurssien vaikuttavuus yksilön työnhakuun

KoulutusViisari
Kähärintie 37, 20100 TURKU
GSM 050 304 5704
marika.karhi@koulutusviisari.fi
www.koulutusviisari.fi

Tiivistelmä

Tämän tutkimuksen tavoitteena on selvittää miten työnhaun verkkokurssin käyneet kokivat kurssin vaikuttaneen heidän työnhakuunsa. Työnhaun verkkokurssi on JobCafé –projektin kehittämä työnhakijoille suunnattu palvelutuote, jonka jatkokehittämistä ja käytännön toteuttamista JobEnter –projekti jatkoi. Tutkimuksen aineistona on käytetty JobCafé –projektin vuonna 2003 ja JobEnter –projektin vuonna 2006 toteuttaman vaikuttavuuskyselyn vastauksia. Tässä raportissa analysoidaan vuoden 2006 kysely, esitellään keskeiset tutkimustulokset sekä vertaillaan saatuja tuloksia vuoden 2003 tuloksiin.

Saatujen tutkimustulosten mukaan työnhaun verkkokurssi antoi uutta potkua työnhakuun sekä kokosi aktiivisesti työtä hakevia keskustelemaan työnhausta ja tukemaan toisiaan verkko-oppimisympäristöön. Osallistujien työnhaku tuli suunnitelmallisemmaksi ja tiedonhankinta omassa työnhaussa tehostui. Työnhaun verkkokurssi tuki parhaiten itseohjautuvaa työnhakijaa, joka haki tietoa ja tukea työnhaun tekniikan parantamiseksi. Työnhaun verkkokurssi muodosti verkkoyhteisön, joka toimi vertaistukena työnhaun eri tilanteissa.

Vaikka verkkokurssin osallistujat eivät tapaa fyysisesti toisiaan, kurssilla syntyy keskustelua ja yhteisöllisyyden tunnetta. Yhteisöllisyyden syntyminen ja kokeminen vaatii kuitenkin osallistujilta omaa panostusta ja hyviä vuorovaikutustaitoja. Työnhaun verkkokurssi koetaan työnhakua tukevaksi, jos materiaali, ohjaus ja tekniikka toimivat. Ilman resurssoitua ohjausta ei yhteisöllisyyttä synny ja ilman yhteisöllisyyden tunnetta verkkokurssin koettu vaikuttavuus jää vähäiseksi. Verkkokurssi toimii ilman ohjausta pääasiallisesti materiaalipankkina.

Työnhaun verkkokurssin koettua vaikuttavuutta arvioitiin kahtena eri ajankohtana, vuonna 2003 ja vuonna 2006. Keskeisimmät tulokset osoittavat, että Internetin käytön yleistyessä työnhaun ohjausta voidaan toteuttaa tuloksellisesti myös verkko-oppimisympäristössä. Kun tietokoneen käyttö työvälteenä on yleistynyt ja verkko-oppiminen on tullut osaksi ammatillisia opintoja, myös taidot keskustella verkossa, rakentaa dialogia, toimia itseohjautuvasti ovat kehittyneet. Enää ei verkkokurssia koettu materiaalipankkina vaan parhaana antia olivat verkkokeskustelut – haluttiin jakaa kokemuksia, tukea samassa tilanteessa olevia ja oppia toisten kokemuksista.

Työnhaun verkkokurssin vaikuttavuus työllistymiseen oli selkeä molempina tutkimusajankohtina. Työllistymiseen vaikuttavat luonnollisesti muutkin seikat kuin kurssi ja sen opit, esim. osallistujien motivaatio, koulutustausta, yleinen työllisyystilanne, mutta kurssin käyneistä vajaa kolmannes pääsi työhön. Työhön pääsyä ei selittänyt kurssin loppuun käyminen tai keskeyttäminen, sukupuoli, ikä tai ammatillinen koulutus.

Tutkimuksen toteuttaminen

Tutkimusongelmina olivat:

1. Toteutuuko verkkokurssilla yhteistoiminnallista oppimista?
2. Tukeeko ohjaus itseohjautuvuuden toteutumista ja itseohjautuvaa työnhakua?
3. Onko työnhaun verkkokurssilla vaikutusta osallistujien työnhakuaktiivisuuteen?

Yhteistoiminnallisuutta mitattiin verkkovuorovaikutuksen toteutumisella ja ryhmän keskinäisen yhtenäisyyden tunteella. Kokivatko verkkokurssilaiset toimivansa ryhmänä vai oliko ohjaus ja keskustelu enemmän tutorin vastuulla? Itseohjautuvuutta testattiin kysymällä opiskelijoiden näkemyksiä omien vaikutusmahdollisuuksien kokemisesta. Oppimisen vaikuttavuuden kriteeriksi määriteltiin työnhakuaktiivisuuden lisääntyminen, työnhakumotivaation nousu ja työnhakuun liittyvien tekniikoiden hallinnan parantuminen.

Tutkimus toteutettiin kyselytutkimuksena. Kohderyhmän muodosti JobEnterin työnhaun verkkokurssin vuosina 2004–2006 käyneet työnhakijat (N=236). Kyselylomakkeena käytettiin Marika Karhin opinnäytetyössään käyttämää kyselylomaketta. Kyselylomake oli survey-tutkimukselle tyypillinen formaalinen ja puolistrukturoitu lomake. Siinä oli sekä oppimista että vaikuttavuutta mittaavia väittämiä ja mittareita sekä avoimia kysymyksiä. Väittämiä oli 49. Mittarina oli 5-portainen Likert -asteikko ulottuvuuksilla täysin samaa mieltä – täysin eri mieltä. Taustamuuttujia olivat ikä, sukupuoli, ammatillinen koulutus ja kurssin loppuunsaorittaminen/keskeyttäminen. (Lomakkeen laadinnan taustateorioista ks. Karhi 2003.)

Lomake laadittiin Internetiin. Jokaiselle opiskelijalle lähetettiin henkilökohtainen kutsu kyselytutkimukseen. Sähköpostiin kirjoitettiin tutkimuksen tavoitteesta, kohde-ryhmästä ja aikataulusta. Kaikille tutkimukseen vastanneille luvattiin vastauksesta palkinto, USB-muistitikku. Viestin lopussa oli linkki tutkimuslomakkeeseen. Koska

lomake oli varsin pitkä, mahdollistettiin lomakkeen osittainen täyttö. Kutsu tutkimukseen on liitteenä.

Sähköpostit (236 kpl) lähetettiin 20.10.2006. Vastausaikaa annettiin 5.11.2006 asti. Virheellisen sähköpostiosoitteen vuoksi kutsuja tutkimuksen palautui 49. Uusi ja toiminnassa oleva sähköposti löydettiin 12 kurssilaiselle, joille lähetettiin uudelleen kutsu tutkimukseen. Lisäksi toimivaa sähköpostiosoitetta tiedusteltiin tekstiviestillä 27 kurssilaiselta, heistä 16 vastasi ilmoittaen uuden sähköpostiosoitteen. Muistutusviesti lähetettiin 3.11.2006.

Kaikkiaan tutkimusryhmästä (N=236) saavutettiin 217 kurssilaista. Vastauksia palautui 118. Seitsemässä vastauksessa vastaaminen oli jätetty kesken ja yksi vastaus jouduttiin poistamaan kyselystä. Vastaja ei ollut vastannut kysymyksiin ja sanallisessa osuudessa hän ilmoitti, ettei kuulu tutkimuksen kohderyhmään. Vastauksia saatiin siten 110 ja vastausprosentiksi tuli 51 %.

Kyselyyn vastanneet edustivat tasaisesti eri vuosina käytyjä kursseja. Luonnollisesti kyselyajankohta vaikutti siihen, että viimeksi kurssin käyneet kokivat kurssin arvioinnin luontaisemmaksi.

TAULUKKO 1. Kyselyyn vastanneet ja koko perusjoukko verkkokurssille osallistumisajankohdan mukaan (N=236, n=110)

Osallistumisajankohta	Verkkokurssien lukumäärä	Osallistujien lukumäärä	Vastausten lukumäärä
Kevät 2004	3	34	16
Syksy 2004	2	27	13
Kevät 2005	4	56	18
Syksy 2005	3	30	17
Kevät 2006	4	53	21
Syksy 2006	2	36	25
Yhteensä	18	236	110

Taulukossa 2 tarkastellaan vastaajien edustavuutta vertailemalla kaikkien työhaun verkkokurssien käyneitä ja vastaajia keskeisten taustamuuttujien sukupuolen ja ikäluokan osalta.

TAULUKKO 2. Kyselyyn vastanneet ja koko perusjoukko ikäluokan ja sukupuolen mukaan (N=238, n=110)

	Kaikki kurssin käyneet	Tutkimukseen vastanneet
Alle 25	11 %	7 %
25-39	53 %	55 %
yli 40	36 %	38 %
Yhteensä	100 %	100 %
Naisia	75 %	77 %
Miehiä	25 %	23 %
Yhteensä	100 %	100 %

Taulukosta nähdään, että sukupuolijakauma eroaa vastaajien ja kokonaisjoukon kohdalla vain 2 prosenttiyksikköä. Myös ikäjakauma vastaajien ja kokonaisjoukon välillä vastaa melko hyvin toisiaan. Nuorten vähäinen osuus tutkimukseen vastanneiden osalta selittynee nuorten vaihtelevalla elämäntilanteella. Esim. tutkimushetkellä nuorilla on voinut olla opiskeluun liittyvä sähköposti käytössä, jota ei enää tutkimushetkellä ollut toiminnassa.

Vaikka tutkimuksen vastausprosentti on vain 51 % voidaan aineistoa pitää kokonaisjoukkoa kuvaavana. Kokonaisjoukko on varsin pieni ja vastauksia kuitenkin saatiin yli puolelta työhaun verkkokurssiin osallistuneilta.

Tutkimusaineiston käsittely suoritettiin SPSS -tilasto-ohjelman avulla. Keskeisimpänä analyysimenetelmänä käytettiin ristiintaulukointia.

Keskeiset tulokset

Yhteistoiminnallisuuden ja itseohjautuvuuden kokeminen

Verkkokurssi muodosti verkkoyhteisön, jossa osallistujat kokivat mahdolliseksi toisten tukemisen sekä palautteen antamisen ja saamisen. Peräti 83 % kurssilaisista koki tukevansa toisia osallistujia työnhaussa. Kurssilaisista 46 % koki saaneensa tukea omaan työnhakuunsa. Kun kysyttiin kurssin parasta antia, yhteisöllisyyden kokeminen tuli sanallisissa vastauksissa useimmiten esille. Vastauksissa vertaisuuden kokeminen ja työnhaun tilanteiden käsittely nousivat selkeästi esille.

”Saa keskustella toisten ihmisten kanssa, jotka ovat samassa tilanteessa. Mutta myöskin jakaa muiden erilaisia kokemuksia, josta voi saada itse oppia eri tilanteisiin.”

”Keskustelu, kokemusten jakaminen.”

Kurssilaisista 75 % sai uusia näkemyksiä ja kokemuksia työnhakuunsa. Näitä koettiin tulleen nimenomaan verkkokeskusteluissa. Työnhaun tilanteiden jakaminen – onnistumisten ja epäonnistumisten käsittely - koettiin luonnolliseksi osaksi verkkokurssia.

Vajaa puolet kurssilaisista koki saaneensa palautetta toisilta kurssilaisilta, tutorilta palautetta sai omasta mielestään jopa 80 %. Tutor koettiin selkeänä palautteen antajana, joka oli kurssilla läsnä. Suuri osa kurssilaisista kuvaili kurssin parhaaksi anniksi tutorin työnhaun asiakirjoista antaman henkilökohtaisen palautteen. Tosin jopa 58 % kurssilaisista koki myös verkkokeskustelun työpaikkahakemuksesta parantaneen oman työpaikkahakemuksen laadintaa.

”Sain konkreettista palautetta sekä tuutorilta että kurssilaisilta.”

”Tutorin positiivinen ja maanläheinen asenne sekä kannustaminen.”

”...Suora palaute muilta!”

Verkkokurssilaisista 47 % kuului omasta mielestään samaan ryhmään muiden osallistujien kanssa. Vain 27 % ei kokenut kuuluvuutta ryhmään. Yksi ryhmään kuulu-

mattomuuden syynä oli konkreettisen kasvokkain tapahtuvan tapaamisen puute. Tätä puutetta tuotiin esille sanallisissa arvioinneissa. Kurssin loppuun suorittaminen tai keskeyttäminen ei selittänyt ryhmään kuuluvuuden tunnetta. Sekä verkkokurssin keskeyttäneet että loppuun suorittaneet kokivat ryhmään kuuluvutta / kuulumattomuutta tasapuolisesti. Tulkintaa tosin vaikeuttaa verkkokurssin keskeyttäneiden antamien vastausten pieni osuus.

Toisten kurssilaisten sitoutuminen yhteiseen toimintaan näkyi verkossa, yli puolet (55 %) koki oman sitoutumisen lisäksi myös toisten olleen sitoutuneita yhteiseen toimintaan. 74 % kurssilaisista osallistui omasta mielestään keskusteluihin aktiivisesti, mutta vain kolmannes (33 %) koki toisten kurssilaisten osallistuneen keskusteluun aktiivisesti. Sitoutuneisuus toimintaan ei kuitenkaan tarkoittanut aktiivista keskusteluun osallistumista. Myös oma aktiivisuus oli tekijä, mitä kurssilta jäätiin kaipaamaan.

”Aktiivisempaa keskustelua ryhmäläisten kanssa.”

”Itselfäni hieman aktiivisempaa panosta. En ehtinyt/jaksanut paneutua riittävästi tehtäviin.”

Verkkokurssin käyneet olivat itseohjautuvia ja tavoitteellisia toimijoita. Opiskelun toteuttamisen koettiin olevan omissa käsissä. Peräti 90 % koki etenevänsä kurssilla omaan tahtiinsa. Tämä on mielenkiintoinen havainto, sillä työnhaun verkkokurssi on kuuden viikon ajalle sijoittuva kurssi, missä jokaisella viikolla on omat tehtävänsä ja aikataulunsa. Ilmeisesti ”oma tahti” koettiin valinnaksi siinä, milloin kurssialueelle kirjautuu ja mitä viikon tehtäviä kulloinkin tekee.

Itseohjautuvuus korostuu myös valintoina, mitä osallistuja tekee. Kurssi kuitenkin asettaa vaatimuksia esim. tehtävien palauttamisen suhteen. Mikäli tehtäviä ei palautta ajoissa, tutor ei palautetta anna. Osallistujat kokivat kuitenkin ohjaavansa itse opiskeluaan ja tutorin tukevan opintoja heidän tavoitteidensa mukaan.

Kurssilla koettu itseohjautuvuus on luonnollisesti yhteydessä kurssin vapaaehtoisuuteen. Arvosanoja ei jaeta, eikä pakollisia osuuksia ole alun tutustumisen jälkeen. Osallistujien taidot toimia itseohjautuvasti ja suhtautua reflektiivisesti opiskeluun

sekä omaan ammatilliseen kehittymiseen selittyvät osaltaan osallistujien koulutustaustalla. Peräti 47 % osallistujista on suorittanut korkean asteen tutkinnon.

Verkkokurssin vaikutus työnhakuun

Verkkokurssin vaikutusta työnhakuun mitattiin työnhakumotivaation nousuna, työnhakutaitojen kehittymisenä ja työpaikan saamisena. Käytännössä vaikuttavuutta mitattaessa kysymys on aina koetusta vaikuttavuudesta, joka on vaikeasti määriteltävissä. Työllistymiseen vaikuttavia tekijöitä on työnhakuaktiivisuuden ja työnhaun tekniikoiden lisäksi lukuisia muita asioita, esim. työllisyystilanne, työvoiman kysynnän rakenne ja toimialakohtaiset työvoiman tarjontatekijät.

Peräti 81 % työnhaun verkkokurssin käyneistä koki, että verkkokurssista on ollut käytännön hyötyä. Vain 7 % oli sitä mieltä, että kurssin käymisestä ei ollut mitään hyötyä. Käytännön hyötyä kokivat saaneensa tasapuolisesti sekä kurssin keskeyttäneet että kurssin loppuun suorittaneet. Keskeyttämisen syynä oli useimmissa tapauksissa työpaikan saaminen.

Kurssi aktivoi kehittämään omaa työnhakua sekä paransi käytännössä tiedonhankintaa työnhaussa. 81 % osallistujista koki oppineensa kurssin aikana työnhaun tekniikoita. Kurssin käytännönläheisyyttä pidettiin hyvänä asiana ja siitä olikin erikseen mainintoja parasta antia kysyttäessä.

”Parasta oli käydä työnhakuun liittyvä asiat tiiviisti läpi, mutta kuitenkin omaan aikatauluun sopien.”

”Sain enemmän tietoa työnhakuun liittyen.”

”Materiaalit.”

”Sen oivaltaminen, että työtä voi ja täytyy hakea muualtakin kuin vain lehti-ilmoitusten ja netin ilmoitusten kautta. Käsitys piilotyöpaikkojen olemassaolosta.”

Kurssi lisäsi selkeästi osallistujien uskoa omaan työllistymiseen, aktivoi työnhakua sekä tehosti omatoimista työnhakua. 66 % osallistujista koki kurssin parantaneen suunnitelmallisuutta työhaussa.

Verkkokurssin käyneiden mielestä tiedonhankinta työnhakuprosessin aikana lisääntyi selvästi. Oman osaamisen kartoittaminen, käytännön tiedonhankinta työhaun tekniikoista, työnhakukanavista ja työnantajista lisääntyivät. Puolet kurssilaisista otti käyttöön uusia työnhakukanavia. 80 % kurssilaisista koki oman osaamisen kartoittamisen aktivoituneen kurssin aikana.

Verkkokurssin käyneet kokivat kurssin materiaalin, tutorin palautteen hakemuksesta ja mielipiteiden sekä kokemusten vaihdon vaikuttaneen eniten työnhakuunsa. Työssä olleet kurssilaiset kokivat mielipiteiden vaihdon ja oman osaamisen kartoituksen olleen kurssilla hyödyllisintä, kun taas työttömänä olleet kurssilaiset saivat mielestään eniten hyötyä tutorin antamasta hakemuspalautteesta.

Osallistujien työmarkkina-aseman muutosta kuvaa seuraava taulukko.

TAULUKKO 3. Kurssin käyneiden työmarkkina-asetat (n=110)

	Työmarkkina-asema kurssin alkaessa	Työmarkkina-asema nyt
Työssä	27 %	55 %
Työttömänä työnhakijana	56 %	24 %
Koulutuksessa	13 %	16 %
Työmarkkinoiden ulkopuolella	4 %	5 %
Yhteensä	100 %	100 %

Kurssilaisten työmarkkina-aseman kohdalla on tapahtunut eniten liikkuvuutta työttömyydestä työhön. Työssä olevien määrä on lisääntynyt 28 %. Myös työsuhteiden pysyvyys on kurssilaisten kohdalla muuttunut. Kaikkiaan 14 kyselyyn vastannutta on saanut kurssin käytyään vakinaistettua asemaansa työmarkkinoilla eli siirtynyt määräaikaisesta työstä vakituiseen työhön.

Suorien työllistymistulosten tulkinta ja verkkokurssin vaikutus työllistymiseen on hankalaa aineiston pohjalta. Kuten aiemmin on todettu, vastaukset painottuivat syksyllä 2006 toteutettuihin verkkokursseihin. Vastaajat eivät ole ehtineet ottaa käyttöönsä kaikkia verkkokurssin oppeja. Lisäksi vuonna 2004 kurssille osallistuneet ilmoittivat tutkimuksessa sen työmarkkinatilanteen, jossa he olivat verkkokurssia suorittaessaan vuonna 2004 ja sen työmarkkinatilanteen, jossa he ovat syksyllä 2006.

Vertailu vuoden 2003 tutkimukseen

Vuonna 2003 toteutettiin sama työnhaun verkkokurssin vaikuttavuuden kyselytutkimus. Kohderyhmänä oli työhaun verkkokurssin vuosina 2001–2003 käyneet työnhakijat. Tutkimuslomake laadittiin Internetiin ja lomake laadittiin testaamaan yhteisöllisyyttä, yhteistoiminnallisuutta, itseohjautuvuutta ja vaikuttavuutta. Tutkimus toteutettiin lähettämällä sähköpostilla kutsu tutkimukseen. Kyselylomake laadittiin tuolin ja samaa lomaketta käytettiin tässä tutkimuksessa.

Työnhaun verkkokurssi oli vuonna 2001–2003 uusi palvelutuote työnhakijoille. JobCafé -projekti kehitti verkkokurssin, laati oppimistehtävät, suunnitteli kurssimateriaalin, verkkokeskustelutehtävät ja itseopiskelutehtävät. Oppimisympäristönä käytettiin WebCT-oppimisympäristöä. Verkkokurssi kesti kuusi viikkoa. Tutorina toimi JobCafén yhteysemäntä/isäntä ja hänellä oli verkkokurssin tutoroinnin lisäksi myös muita tehtäviä.

JobEnter – projekti lähti kehittämään Työnhaun verkkokurssia JobCafén kokemusten pohjalta. Oppimisympäristö vaihdettiin Moodle-oppimisympäristöön, verkkokurssin tutorointiin lisättiin resursseja ja verkkokurssin kehittämiseen panostettiin enemmän. Tulokset näkyvät kurssilaisten kokemassa vaikuttavuudessa.

Työnhaun verkkokurssin käyneiden ja tutkimukseen kahtena eri tutkimusajankohtana vastanneiden koulutustaustat eroavat jonkin verran. Vuonna 2006 kyselyyn vastanneista suurin osa oli suorittanut korkeakoulututkinnon, vuonna 2003 yleisin ammatillinen koulutus oli ammatillinen tutkinto.

TAULUKKO 4. Tutkimukseen vastanneiden koulutustaustat

	Vastanneet 2003	Vastanneet 2006
Ei ammatillista koulutusta	4 %	6 %
Ammatillinen tutkinto	32 %	19 %
Opistotutkinto	16 %	20 %
Ammattikorkeakoulututkinto	16 %	17 %
Korkeakoulututkinto	28 %	31 %
Päätoiminen opiskelija	4 %	7 %
Yhteensä	100 %	100 %

Vuorovaikutustaidoilla on suuri merkitys yhteisöllisyyden ja verkkoyhteisöön kuulumisen tunteen syntymisessä. Vuorovaikutustaitojen voidaan ajatella olevan korkeakoulututkinnon suorittaneiden kohdalla paremmat, sillä verkko-oppimisessä itsensä ilmaisu kirjallisesti, lukemisen ymmärtäminen ja keskustelu kirjallisesti ovat tärkeitä taitoja. Osallistujien koulutustausta voi olla selittävänä tekijänä vertaisuuden ja yhteisöllisyyden tunteelle. Osataan ja halutaan ilmaista itseään ja tulla kuulluksi.

Vuonna 2003 yli puolet verkkokursseihin osallistuneista ei tuntenut kuuluvansa samaan ryhmään toisten kurssilaisten kanssa. Oma toiminta kurssilla koettiin itseohjautuvaksi ja tukea haettiin niihin osa-alueisiin, jotka tuntuivat omassa työhaussa heikommilta – vertaisryhmän tukea ei tarvittu kuin näiden osa-alueiden kohdalla. Vuonna 2006 ryhmään kuulumattomuuden tunnetta koki enää 27 % kurssilaisista. Parasta tukea koettiin saadun toisilta kurssilaisilta. Työhaun verkkokurssi muodosti vuorovaikutuksellisen yhteisön. Kurssilaiset toimivat edelleen itseohjautuvasti, mutta 83 % koki verkkokurssilla tukeneensa toisia työhaussa.

Vuonna 2003 tutkimuksessa verkkokurssi oli monelle ensimmäinen verkkokurssi ja parhaana antina mainittiinkin atk-taitojen kehittymisen sekä uuden oppimistavan omaksumisen. Uusintatutkimuksessa 2006 ei parasta antia arvioitaessa mainittu kertaakaan atk-taitojen kehittymistä. Verkko-oppimisen ja yleensä Internetin käytön yleistymisen opetuksessa voidaan katsoa vaikuttaneen koettuun hyötyyn. Kun huomio suuntautuu käytettävästä tekniikasta koulutuksen sisältöön, päästään kurssin tavoitteisiin ja tuloksiin huomattavasti paremmin. Myös Internetin käytön lisääntymisen vuorovaikutuksessa (esim. mielipidepalstat, verkkoyhteisöt, Turun kaupungin

keskustelupalstat jne.) on madaltanut kynnystä keskustella asioista verkossa. Lisäksi työyhteisöissä on usein käytössä työyhteisön asioita koskevia keskustelupalstoja. Yleiset työelämätaidot sisältävät verkkovuorovaikutustaitojen hallinnan ja näitä taitoja verkkokurssilla pääsi ja joutui hyödyntämään.

Tutor koettiin uusintatutkimuksessa läsnä olevaksi ja helpommin lähestyttäväksi. Tällä on suora yhteys käytössä olleisiin resursseihin. Vuosina 2004–2006 pystyttiin tutorointiin kohdentamaan enemmän resursseja ja tutor pystyi olemaan enemmän paikalla verkossa, huolehtimaan poisjääneistä ja herättämään nukkuvia. Tämä läsnäolo ja näkyminen verkossa motivoivat osallistujia myös itse vaikuttamaan, kirjoittamaan ja olemaan läsnä. Tutorien kokemuksen kertyessä myös verkko-ohjauksen taidot kehittyivät.

Pohdinta

Työnhaun verkkokurssin käyneet kokivat yhteenkuuluvuutta, yhteisöllisyyttä ja toimivat tavoitteellisesti verkkokurssilla. Verkko-oppimisympäristö koettiin toimivaksi tavaksi opiskella ja vaihtaa mielipiteitä. Verkkokurssilla koettiin olevan yhtä ryhmää, painopiste oli tutorin opettaja-keskeisestä ohjauksesta siirtynyt osallistujien keskinäiseen kommunikointiin. Ryhmän toiminnasta koettiin myös vastuuta. Informaatiota ei pelkästään jaettu vaan koettiin verkkokurssina aikaiset pohdinnat ja analysoinnit yhteisiksi. Verkkokurssi muodosti vertaisryhmän.

Verkkokurssilla toimittiin itsenäisesti, omat tavoitteet ohjasivat toimintaa ja tukea omien tavoitteiden täyttymiseksi osattiin hakea. Osallistujat olivat päämäärätietoisia toimijoita, jotka osasivat kommunikoida. Työnhakumotivaatio nousi kokemuksiä vaihtamalla ja toisia tukien. Työnhaun tekniikat, mm. osaamisen kartoittaminen ja työnhaun asiakirjat, kehittyivät sekä tutorin ohjauksessa että verkkokeskusteluissa. Tutorin antamaa palautetta arvostettiin ja tutor koettiin oman työnhaun tukijaksi.

Tiedonhankinnan lisääntyminen työnhaussa, osaamisen kartoittaminen ja Internetin käyttö työnhaun tukena ovat kurssin tuloksia. Useimmiten työnhaku mielletään vain työpaikkailmoitusten lukemisena ja niihin vastaamisena. Tämä tulos näkyi molem-

missa tutkimuksissa. Verkkokurssille valikoituu tietoa haluavia ja Internetin käytön osaavia työnhakijoita, joiden työnhaun ohjaukseen voidaan verkkoympäristöä käyttää.

Tulevaisuudessa verkkokursseja kehitettäessä kannattaa huomiota kiinnittää oppimisympäristön mahdollistamaan ryhmäytymisen onnistumiseen, tutorin käytettävissä olevaan aikaresurssiin ja ohjaustaitoihin. Materiaalit, linkkilistat ja oppimistehtävät koettiin molemmissa tutkimuksissa toimiviksi.

LÄHTEET

Karhi, Marika. 2003. Työhaun verkkokurssin vaikuttavuus yksilön työnhakuun. Hämeen ammattikorkeakoulu. Ammatillinen opettajakorkeakoulu. [Viitattu 17.11.2006]. <URL:<http://www.koulutusviisari.fi/tyonhaku.pdf> >.

LIITTEET

Liite 1. Tutkimuksen saatekirjeet

(alkuperäinen viesti 20.10, täydentävä lähetys 26.10):

JobCafén verkkokurssikysely - vastaajille palkinto!

Tervehdys JobCafésta,

JobEnter on ESR-projekti, joka alkoi v. 2004 ja päättyy kuluvan vuoden lopussa. Olet tietojemme mukaan osallistunut järjestämällemme Työhaun verkkokurssille projektin toiminta-aikana. Tämä viesti on lähetetty kaikille kurssin aloittaneille, myös keskeyttäneille. Teemme nyt selvitystä työhaun verkkokurssien vaikuttavuudesta ja kursseilla tapahtuneesta oppimisesta. Selvitys on jatkoa Marika Karhin tutkimukselle vuodelta 2003, joka oli samalla hänen verkko-opettajan opintojensa lopputyö Hämeen AMK:n alaisessa Ammatillisessa opettajakorkeakoulussa. Aiempi tutkimus kattoi vuosina 2001-2003 järjestetyt verkkokurssit. JobEnterin aikana verkkokurssin tekniikassa, sisällössä ja ohjauksessa on tapahtunut muutoksia. Niinpä olemme erittäin kiinnostuneita saamaan uutta tietoa muutosten mahdollisista vaikutuksista. Kysyttävät asiat ovat samoja kuin edellisessä tutkimuksessa. Tuloksia käytetään hyväksi tulevan toiminnan suunnittelussa. Luonnollisesti keskeiset tulokset esitellään myös projektimme loppuraportissa ja verkkosivuillamme.

Jokainen vastaus on tärkeä, myös kurssin keskeyttäneiden. Vastaaminen vie noin n. 15 minuuttia. Vastaukset käsitellään siten, ettei yksittäinen vastaus ole tunnistettavissa. Ohjaamme teknisesti lähettämäsi yhteystiedot eri paikkaan kuin vastauksesi. Kaikille vastanneille ja osoitetietonsa jättäneille lähetämme kiitokseksi vaivannäöstä erittäin käyttökelpoisen tuotepalkinnon, USB-muistitikun.

Pääset tutkimuslomakkeelle alla olevan linkin kautta. Vastausaikaa on 5.11.2006 asti. Pyydämme ystävällisesti täyttämään kaikki kohdat. Teknisissä ongelmissa pyrimme auttamaan parhaamme mukaan. Jos haluat lisätietoja tutkimuksesta, soita minulle numeroon 010 60 43203 tai 050 396 0952. Luonnollisesti vastaan kysymyksiin myös sähköpostitse.

Terveisin,

Timo Rautavirta
projektipäällikkö
JobEnter (ESR)

(Muistutusviesti 5.11.):

JobCafén verkkokurssikyselystä

Hei!

Tämä on muistutusviesti liittyen kyselytutkimukseen, josta sait sähköpostia hiljattain (otsikolla JobCafén verkkokurssikysely - vastaajille palkinto!)

Jos olet jo ehtinyt vastata kyselyyn, niin lämpimät kiitokset ja anteeksi että häiritsimme uudella viestillä. Palkinnoksi luvatut USB-muistit postitetaan mitä pikimmin kunhan tuotteet saamme.

Jos et vielä ole vastannut, niin toivomme, että klikkaisit tuossa aiemmassa viestissä olevaa linkkiä ja täyttäisit kyselylomakkeen. Jokainen vastaus on meille arvokas. Viimeinen vastauspäivä on sunnuntai 5.11.

Kiitos jo etukäteen!

Terveisin,

Timo Rautavirta

Timo Rautavirta
projektipäällikkö JobEnter (ESR)
Turun työvoimatoimisto / JobCafÉ
Yliopistonkatu 29 b A 4. krs
20100 TURKU
tel +358 10 60 43203
gsm +358 50 396 0952
fax +358 10 60 43207
timo.rautavirta@mol.fi
<http://www.jobcafeturku.net>